

KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

ZATWIERDZIŁ

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej

PROGRAM SZKOLENIA SPECJALISTYCZNEGO RATOWNIKA SGPR

TEKST UJEDNOLICONY

tekst ujednolicony
Warszawa, 31 grudnia 2025 r.

Treści niniejszego programu, zatwierdzonego przez Komendanta Głównego PSP
w dniu 13 czerwca 2024 roku, zostały ujednolicone ze względu na zmiany wprowadzone
w „Zasadach organizacji nadzoru dydaktycznego nad realizacją programów kształcenia i szkolenia
zatwierdzonych przez komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej”
w dniu 31 grudnia 2025 r.

Opracowanie merytoryczne:

- st. bryg. Sławomir Wojta – KM PSP w Nowym Sączu

Konsultacja merytoryczna:

- mł. bryg. Dariusz Ruchała – SA PSP w Krakowie
- st. kpt. Wojciech Broda – SA PSP w Krakowie
- st. bryg. Dariusz Kurowski – KG PSP

Konsultacja metodyczna:

- Biuro Edukacji – KG PSP

Ilekoć w dokumencie znajduje się zapis „utracił moc” oznacza to, że stało się to na podstawie „Zasad organizacji nadzoru dydaktycznego nad realizacją programów kształcenia i szkolenia zatwierdzonych przez komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej”. Tym samym aktualnych wytycznych należy szukać z załączniku nr 10 poz. 9.

Niniejszy program powstał na podstawie ewaluacji „Programu szkolenia specjalistycznego z zakresu organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych i technik ratowniczych w działaniach SGPR” zatwierdzonego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w dniu 13 stycznia 2017 r. i zastępuje wyżej wymieniony program.

Spis treści

I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE	4
1. Cel szkolenia	4
2. Sylwetka absolwenta	4
3. Warunki przyjęcia na szkolenie	4
4. Kwalifikacje zawodowe.....	5
II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO	6
1. Organizacja szkolenia.....	6
2. Zalecenia i wskazówki metodyczne	8
3. Plan nauczania	9
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA	10
1. Organizacja i funkcjonowanie specjalistycznych grup poszukiwawczo-ratowniczych	10
2. Awarie i katastrofy budowlane	10
3. Taktyka działań poszukiwawczo-ratowniczych w przypadku katastrofy budowlanej	11
4. Taktyka działań poszukiwawczo-ratowniczych w terenie	11
5. Techniki wykonywania dostępu do osoby poszkodowanej	12
6. Techniki przemieszczania i unoszenia elementów konstrukcyjnych.....	13
7. Stabilizacja tymczasowa elementów konstrukcji budowlanych	14
8. Techniki cięcia elementów i konstrukcji budowlanych	15
9. Prowadzenie działań w ograniczonej przestrzeni	15
10. Ewakuacja i transport poszkodowanego	16
IV. LITERATURA	18
V. AKTY PRAWNE:.....	18
VI. ZAŁĄCZNIKI	19

I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE

1. Cel szkolenia

Celem szkolenia jest przygotowanie ratowników do prowadzenia działań poszukiwawczo-ratowniczych w ramach specjalistycznych grup poszukiwawczo-ratowniczych (SGPR) poziomu gotowości C.

2. Sylwetka absolwenta

Po ukończeniu szkolenia słuchacz powinien:

- a) w sferze poznawczej:
 - wskazywać podstawy prawne dotyczące prowadzenia działań poszukiwawczo-ratowniczych;
 - wymieniać sprzęt wykorzystywany w działaniach poszukiwawczo-ratowniczych;
 - omawiać techniki i taktykę poszukiwań osób zasypanych po katastrofach i awariach budowlanych;
 - omawiać techniki i taktykę poszukiwań osób zaginionych w terenie;
 - omawiać zasady stosowania sprzętu wykorzystywanego w działaniach poszukiwawczo-ratowniczych;
 - omawiać zasady BHP oraz podstawowe zagrożenia związane z przeszukiwanym środowiskiem;
 - omawiać zasady BHP oraz podstawowe zagrożenia związane z działaniami technikami ratowniczymi;
 - omawiać psychologiczne aspekty prowadzenia działań poszukiwawczo-ratowniczych;
- b) w sferze praktycznej:
 - dobierać i przygotowywać niezbędny sprzęt w zależności od rodzaju działań;
 - dobierać i stosować właściwe techniki ratownicze;
 - ewakuować poszkodowanych;
 - stosować wsparcie psychologiczne podczas działań poszukiwawczo-ratowniczych;
 - stosować procedury bezpieczeństwa podczas działań ratowniczych;
 - stosować zasady BHP w trakcie działań technikami ratowniczymi;
 - rozpoznawać zagrożenia;
- c) w sferze motywacyjnej, mieć ukształtowane postawy:
 - odpowiedzialności za przygotowanie sprzętu do działań poszukiwawczo-ratowniczych;
 - odpowiedzialności za bezpieczne i efektywne prowadzenie działania;
 - przestrzegania zasad etyki i humanitaryzmu;
 - minimalizowania zagrożeń związanych z działaniami.

3. Warunki przyjęcia na szkolenie

Warunkiem przyjęcia na szkolenie jest skierowanie, zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 1.

4. Kwalifikacje zawodowe

Absolwent szkolenia uzyskuje: tytuł ratownika SGPR i prawo do rozpoczęcia cyklu szkoleń specjalistycznych z zakresu działań poszukiwawczo-ratowniczych. Szkolenie jest obowiązkowe dla wszystkich członków grup poszukiwawczo-ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej poziomu gotowości C.

II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO

1. Organizacja szkolenia

- a. Szkolenie organizowane jest przez Szkołę Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, wiodącą w zakresie działań poszukiwawczo-ratowniczych.
- b. Dopuszcza się realizację szkolenia przez ośrodki szkolenia w komendach wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej na bazie jednostek ratowniczo-gaśniczych, w których funkcjonuje grupa poszukiwawczo-ratownicza (SGPR) poziomu gotowości operacyjnej C, pod nadzorem dydaktycznym prowadzonym przez SA PSP w Krakowie.
- c. Na realizację programu przewidziano **49 godzin dydaktycznych**, w tym:
 - zajęcia teoretyczne – 14 godzin dydaktycznych,
 - zajęcia praktyczne – 26 godzin dydaktycznych,
 - test końcowy – 1 godzina dydaktyczna.
 - ćwiczenie końcowe – 8 godzin dydaktycznych (6 godzin zegarowych).
- d. Podstawą organizacji procesu dydaktycznego jest plan nauczania. Podstawową formą nauczania jest lekcja, której odpowiada jedna godzina dydaktyczna trwająca 45 minut.
- e. Zajęcia mogą prowadzić osoby posiadające doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki objętej szkoleniem.
- f. Osobą odpowiedzialną za prawidłową realizację szkolenia jest kierownik szkolenia. Do jego zadań należy:
 - dobór kadry dydaktycznej,
 - opracowanie szczegółowego planu szkolenia,
 - przygotowanie stanowisk i obiektów szkoleniowych.
 - przygotowanie sprzętu niezbędnego do realizacji zajęć,
 - utracił moc,
 - prowadzenie nadzoru nad realizacją programu szkolenia,
 - przygotowanie dokumentacji szkoleniowej.
- g. Na kierownika szkolenia wyznacza się osobę, która jest członkiem SGPR, posiada kwalifikacje co najmniej starszego ratownika SGPR oraz minimum 5-cio letni staż funkcjonowania w SGPR.
- h. Wymaga się, aby w trakcie zajęć z tematu 10 oraz w ćwiczeniu końcowym uczestniczył jako prowadzący lekarz / ratownik medyczny / pielęgniarz oraz osoba z kwalifikacjami minimum młodszego ratownika wysokościowego KSRG.
- i. W trakcie szkolenia prowadzący dokonują oceny osiągnięć słuchacza w karcie umiejętności (maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania z części zaliczeniowej szkolenia to 30), której wzór określa załącznik nr 2.
- j. Warunkiem ukończenia szkolenia jest:
 - obecność na 100% zajęć dydaktycznych,
 - udział w ćwiczeniu końcowym,
 - zaliczenie czynności określonych w karcie umiejętności na poziomie minimum 75%,
 - zaliczenie testu końcowego na poziomie minimum 50 %.

- k. Ćwiczenie końcowe należy przeprowadzić w ostatnim dniu szkolenia (minimum 8 godz.) w formie symulowanej akcji ratowniczej, w której słuchacze podejmują działania na etapie wskazanych miejsc lokalizacji osób poszkodowanych z wypracowanym zamiarem taktycznym, na etapie dotarcia i ewakuacji osób poszkodowanych.
- l. W trakcie realizacji symulowanej akcji należy zaplanować do wykonania ratowniczego następujące elementy:
 - wykonanie przebicia w murze i płycie betonowej,
 - wykonanie przebicia poziomego i pionowego,
 - wykonanie przebicia czystego i brudnego,
 - wykonanie dotarcia przez strukturę gruzowiska z wariantem tunelowania,
 - wykonanie odkrywki przez warstwę gruzowiska ok. 1 m,
 - wykonanie techniki ratowniczej w ciasnej przestrzeni,
 - wykonanie stabilizacji tymczasowej,
 - unoszenie sprzętem ratowniczym konstrukcji budowlanej o znacznym ciężarze,
 - cięcie konstrukcji budowlanej stalowej i betonowej,
 - współpraca z operatorem specjalistycznego sprzętu budowlanego,
 - przeprowadzenie analizy i monitorowania atmosfery pracy w ciasnej przestrzeni,
 - przeprowadzenie wentylacji ciasnej przestrzeni,
 - ewakuacja osób poszkodowanych.
- m. Działania w ramach ćwiczenia końcowego realizują słuchacze w zespołach ratowniczych składających się z minimum 4, a maksymalnie 6 ratowników.
- n. Kierującym działaniem ratowniczym oraz dowódcami na poziomie interwencyjnym powinni być instruktorzy prowadzący zajęcia. Słuchacze realizują określone czynności ratownicze (zadania).
- o. Należy tak zorganizować ćwiczenie, aby każdy słuchacz mógł uczestniczyć przy wykonywaniu każdej z wymienionych czynności.
- p. Instruktorzy oceniają umiejętność realizacji zadania oraz umiejętność doboru i obsługi sprzętu specjalistycznego.
- q. Ocenę przeprowadza się dla każdego słuchacza indywidualnie.
- r. Test końcowy składa się z 20 zadań otwartych. Zadania oceniane są w skali 0 – 1. Punkty uzyskane z testu wpisywane są do karty umiejętności.
- s. W razie nie uzyskania zaliczenia z testu końcowego, słuchacz może do niego przystąpić w dodatkowym terminie wyznaczonym przez organizatora szkolenia.
- t. Słuchacz, który nie spełnił warunków określonych w lit. j. musi przystąpić do szkolenia ponownie.
- u. Słuchacz, który spełnił warunki określone w lit. j. otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, zgodne z załącznikiem nr 3.

2. Zalecenia i wskazówki metodyczne

- a. Zajęcia teoretyczne powinny być organizowane dla całej grupy słuchaczy.
- b. utracił moc.
- c. Prowadzący zajęcia, w trakcie realizacji tematów przewidzianych w planie nauczania powinni zwracać szczególną uwagę na:
 - poprawną terminologię,
 - wykorzystywanie do ćwiczeń tylko sprzętu sprawnego pod względem technicznym,
 - poprawne wykonywanie czynności,
 - nabywanie i doskonalenie umiejętności oraz koniecznych nawyków.
- d. W trakcie realizacji szkolenia powinna być dokonywana ocena osiągnięć słuchaczy. Zaleca się stosowanie takich metod kontroli osiągnięć jak pytania ustne i zadania praktyczne.
- e. Zajęcia teoretyczne powinny być realizowane w pomieszczeniach zapewniających odpowiednie warunki higieny szkolnej oraz wyposażonych w środki dydaktyczne.
- f. Zajęcia praktyczne powinny odbywać się z zapewnieniem niezbędnego sprzętu zgodnego z załącznikiem 10 poz. 9 „Zasad organizacji nadzoru dydaktycznego nad realizacją programów kształcenia i szkolenia zatwierdzonych przez komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej”, na poligonach specjalistycznych lub obiektach, które zapewniają właściwą realizację celów szczegółowych oraz umożliwiają ich sprawną i bezpieczną realizację.
- g. Zajęcia praktyczne należy poprzedzić odprawą organizacyjną, którą prowadzi instruktor. Celem odprawy jest zapoznanie słuchaczy z tematyką i celem ćwiczeń oraz omówienie ich przebiegu.
- h. Zaleca się ustalenie harmonogramu zajęć w sposób umożliwiający przeprowadzenie minimum 2 godzin zajęć praktycznych w warunkach słabej widoczności (warunki nocne) wymagających użycia sprzętu oświetleniowego.
- i. W toku ćwiczeń instruktor kontroluje poprawność wykonania powierzonych zadań, a w razie zauważenia nieprawidłowości, na bieżąco koryguje błędy w ramach instruktażu indywidualnego bądź grupowego. W instruktażu końcowym prowadzący powinien podsumować zajęcia, przeanalizować najczęściej popełniane błędy, wskazać ich źródło oraz sposób prawidłowego wykonania czynności.

3. Plan nauczania

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Organizacja i funkcjonowanie specjalistycznych grup poszukiwawczo-ratowniczych	1	-	1
2.	Awarie i katastrofy budowlane	2	-	2
3.	Taktyka działań poszukiwawczo-ratowniczych w przypadku katastrofy budowlanej	3	-	3
4.	Taktyka działań poszukiwawczo-ratowniczych w terenie	1	-	1
5.	Techniki wykonywania dostępu do osoby poszkodowanej	2	4	6
6.	Techniki przemieszczania i unoszenia elementów konstrukcyjnych	1	6	7
7.	Stabilizacja tymczasowa elementów konstrukcji budowlanych	1	4	5
8.	Techniki cięcia elementów i konstrukcji budowlanych	1	4	5
9.	Prowadzenie działań w ograniczonej przestrzeni	1	4	5
10	Ewakuacja i transport poszkodowanego	1	4	5
RAZEM:		14	26	40

T – zajęcia teoretyczne, P – zajęcia praktyczne, R – razem

III. TREŚCI KSZTAŁCENIA

1. Organizacja i funkcjonowanie specjalistycznych grup poszukiwawczo-ratowniczych – 1T

Materiał nauczania:

Podstawy prawne ratownictwa specjalistycznego w ksrg. Zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych. Zasady organizacji i funkcjonowania SGPR w ksrg. Zadania SGPR po katastrofach i awariach budowlanych. System szkolenia ratowników SGPR. Psy ratownicze w SGPR. Procedury współdziałania z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- wymienić przepisy i dokumenty operacyjne regulujące funkcjonowanie SGPR,
- omówić zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
- omówić strukturę organizacji specjalistycznej grupy poszukiwawczo-ratowniczej,
- omówić zasady dysponowania SGPR do działań,
- omówić system szkolenia ratowników SGPR,
- omówić zakres zadań SGPR po awariach i katastrofach budowlanych,
- omówić zasady funkcjonowania psów ratowniczych w SGPR,
- omówić procedury współdziałania SGPR z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami.

Uwagi do realizacji tematu:

Realizując zajęcia z tego tematu należy opierać się na zapisach następujących dokumentów:

- *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego;*
- *Zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.*

2. Awarie i katastrofy budowlane – 2T

Materiał nauczania:

Definicja awarii i katastrofy budowlanej. Charakterystyka obiektów i konstrukcji budowlanych. Przyczyny powstania zdarzeń budowlanych. Typy zawaleń, zniszczeń oraz uszkodzeń konstrukcji budowlanych. Charakterystyka gruzowiska – uszkodzonych, zniszczonych konstrukcji budowlanych Zagrożenia występujące podczas katastrof budowlanych.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- przedstawić definicje awarii i katastrofy budowlanej,
- scharakteryzować obiekty i konstrukcje budowlane,

- omówić przyczyny powstawania zdarzeń budowlanych,
- scharakteryzować typy zawaleń, zniszczeń i uszkodzeń konstrukcji budowlanych,
- omówić charakterystyki gruzowiska, uszkodzonych obiektów i zniszczonych konstrukcji budowlanych,
- scharakteryzować zagrożenia występujące w przypadku katastrof budowlanych.

3. Taktyka działań poszukiwawczo-ratowniczych w przypadku katastrofy budowlanej – 3T

Materiał nauczania:

Zadania zespołów ratowniczych SGPR podczas działań. Fazy działań poszukiwawczo-ratowniczych. Taktyka prowadzenia rozpoznania miejsca zdarzenia, w tym identyfikacja zagrożeń. Zasady wyznaczania strefy zagrożenia. Identyfikacja zagrożeń występujących na gruzowisku. Techniki lokalizacji osób znajdujących się w miejscach niedostępnych. Metody i techniki ratownicze prowadzenia działań. Prowadzenie działań ratowniczych w warunkach dziennych i nocnych. Organizacja działań przy długotrwałych czynnościach ratowniczych. Procedury bezpieczeństwa działań. BHP podczas działań poszukiwawczo-ratowniczych w przypadku katastrof budowlanych.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić zadania zespołów ratowniczych SGPR w przypadku katastrof budowlanych,
- wymienić i scharakteryzować fazy działań poszukiwawczo-ratowniczych,
- omówić taktykę prowadzenia rozpoznania miejsca zdarzenia,
- omówić zasady oznakowania terenu działań ratowniczych i wyznaczania strefy zagrożenia,
- scharakteryzować zagrożenia występujące w przypadku katastrof budowlanych,
- omówić metody lokalizacji osób zaginionych,
- wymienić i scharakteryzować poszczególne metody i techniki ratownicze stosowane podczas działań SGPR,
- wskazać sprzęt wykorzystywany w danej technice ratowniczej,
- omówić zasady prowadzenia działań poszukiwawczo-ratowniczych w warunkach dziennych i nocnych,
- omówić zasady prowadzenia czynności podczas długotrwałych akcji,
- wyjaśnić procedury bezpieczeństwa działań ratowniczych w przypadku katastrof budowlanych,
- wymienić zadania osoby odpowiedzialnej za bezpieczeństwa działań ratowniczych w przypadku katastrof budowlanych,
- omówić zasady BHP podczas działań poszukiwawczo-ratowniczych prowadzonych w przypadku katastrof budowlanych.

4. Taktyka działań poszukiwawczo-ratowniczych w terenie – 1T

Materiał nauczania:

Zadania SGPR podczas poszukiwań osób zaginionych w terenie. Zasady prowadzenia działań

poszukiwawczo-ratowniczych w przypadku osób zaginionych w terenie. Rozpoznanie oraz czynności planistyczne związane z zarządzaniem zespołami poszukiwawczymi. Metody prowadzenia poszukiwań zależne od posiadanych sił i środków. Elementy wspierające i zwiększające efektywność poszukiwań. Podmioty ratownicze odpowiedzialne i uczestniczące w działaniach poszukiwawczych osób zaginionych.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić zakres zadań SGPR podczas poszukiwań osób zaginionych w terenie,
- omówić zasady prowadzenia działań poszukiwawczo-ratowniczych w przypadku osób zaginionych w terenie,
- przedstawić ogólne zasady prowadzenia rozpoznania oraz planowania działań poszukiwawczych,
- omówić metody poszukiwań w terenie (m. in. patrole piesze i kołowe, tyraliera, zespoły z psami poszukiwawczymi, użycie śmigłowców i dronów),
- wyjaśnić zasady bezpieczeństwa stosowane podczas poszukiwań w terenie (dublowanie łączności, praca w sektorze, rola nawigatora),
- wyjaśnić elementy wspierające i zwiększające efektywność poszukiwań (mapy, kompas, urządzenia GPS oraz programy komputerowych),
- wymienić podmioty ratownicze odpowiedzialne i uczestniczące w działaniach poszukiwawczych osób zaginionych.

Uwagi do realizacji tematu:

Realizując zajęcia z tego tematu należy opierać się na zapisach następujących dokumentów:

- *Zarządzenie Komendanta Głównego Policji w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanego zwłok oraz szczątków ludzkich;*
- *Procedura dysponowania zespołów poszukiwawczych z jednostek włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego do działań poszukiwawczych prowadzonych w terenie – załącznik nr 1 do „Porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Straży Pożarnej i Policji zawartego w dniu 30 grudnia 2019 r. pomiędzy: Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej a Komendantem Głównym Policji”.*

5. Techniki wykonywania dostępu do osoby poszkodowanej – 2T, 4P

Materiał nauczania:

Techniki ratownicze w działaniach poszukiwawczo-ratowniczych:

- a) techniki proste:
 - odgruzowanie:
 - gruz sypki,
 - przejście przez elementy konstrukcyjne,
- b) techniki zaawansowane:
 - przebicie udarowe i bez udarowe,
 - przebicia poziome,

- przebicia pionowe,
- przebicie czyste,
- przebicie brudne,

c) techniki łączone.

Zasady wykonywania przebicia „czystego” i przebicia „brudnego”. Sprzęt wykorzystywany do wykonywania przebić. BHP podczas wykonywania przebić.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien umieć:

- wymienić i omówić techniki wykonywania dostępu stosowane w działaniach poszukiwawczo-ratowniczych,
- omówić sposoby wykonywania przebić w ścianach i stropach wykonywane w zależności od materiału z jakiego są wykonane,
- omówić techniki przebić w ścianach i stropach w zależności od materiału z jakiego są wykonane,
- omówić zasady wykonywania przebicia „czystego” i przebicia „brudnego”,
- dobrać miejsce, wielkość oraz kształt otworu przy wykonywaniu przebić,
- wymienić oraz omówić sprzęt wykorzystywany do wykonywania przebić,
- dobrać i obsłużyć sprzęt w zależności od rodzaju przebicia,
- wykonać dostęp do osoby poprzez odgruzowanie,
- wykonać przebicie w ścianach i stropach wykonanych z różnych materiałów,
- skontrolować oraz przeprowadzić bieżącą konserwację sprzętu,
- zastosować zasady BHP podczas wykonywania przebić oraz cięcia.

Uwagi do realizacji tematu:

W trakcie realizacji zajęć każdy ze słuchaczy powinien wykonać:

- *odgruzowanie:*
 - *gruz sypki,*
 - *przejście przez elementy konstrukcyjne,*
- *przebicie udarowe i bez udarowe,*
- *przebicie poziome,*
- *przebicie pionowe,*
- *przebicie czyste,*
- *przebicie brudne.*

6. Techniki przemieszczania i unoszenia elementów konstrukcyjnych – 1T, 6P

Materiał nauczania:

Wykonywanie przemieszczania elementów konstrukcyjnych. Wykonywanie unoszenia elementów konstrukcyjnych. Sprzęt wykorzystywany do przemieszczania oraz unoszenia elementów konstrukcyjnych. Rodzaje maszyn i sprzętu budowlanego przydatnego w działaniach ratowniczych. BHP podczas wykonywania przemieszczania oraz unoszenia.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić zasady przemieszczania elementów konstrukcyjnych,
- omówić zasady unoszenia elementów konstrukcyjnych,
- przenieść element konstrukcyjny,
- unieść element konstrukcyjny,
- wymienić oraz omówić sprzęt wykorzystywany do unoszenia elementów konstrukcyjnych,
- wymienić oraz omówić sprzęt wykorzystywany do przemieszczania elementów konstrukcyjnych,
- wymienić i omówić zastosowanie sprzętu budowlanego przydatnego w działaniach ratowniczych,
- dobrać sprzęt do uniesienia i przemieszczenia elementu konstrukcyjnego (sprzęt budowlany, sprzęt pneumatyczny, sprzęt hydrauliczny, wyciągarki, sprzęt ewakuacyjny, inny sprzęt ręczny),
- skontrolować oraz wykonać konserwację wykorzystywanego sprzętu,
- omówić i zastosować zasady BHP podczas przemieszczania elementów konstrukcyjnych,
- omówić i zastosować zasady BHP podczas unoszenia elementów konstrukcyjnych.

7. Stabilizacja tymczasowa elementów konstrukcji budowlanych – 1T, 4P

Materiał nauczania:

Stabilizacja ratownicza. Terminologia stosowana w systemie stabilizacji elementów konstrukcji budowlanych, instalacji i urządzeń. Zasady prawidłowej stabilizacji elementów konstrukcji budowlanych, instalacji i urządzeń. Techniki wykonywania stabilizacji tymczasowej. Sprzęt do wykonywania stabilizacji tymczasowej. BHP podczas stabilizacji elementów konstrukcji budowlanych, instalacji i urządzeń.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- wyjaśnić pojęcie „stabilizacja ratownicza”,
- wyjaśnić pojęcia stosowane w systemie stabilizacji elementów konstrukcji budowlanych, instalacji i urządzeń,
- posłużyć się terminologią używaną w systemie stabilizacji elementów konstrukcji budowlanych, instalacji i urządzeń,
- omówić zasady wykonania stabilizacji ratowniczej,
- nazwać poszczególne elementy podpór stosowanych w systemie stabilizacji tymczasowej,
- wykonać stabilizację tymczasową – podpora ukośna, podpora stropów pochyłych, pojedyncze „T”,
- wymienić i omówić sprzęt do wykonywania stabilizacji tymczasowej,
- zastosować zasady BHP podczas stabilizacji.

Uwagi do realizacji tematu:

Zaleca się, aby realizując zajęcia z tego tematu opierać się na Skrypcie do szkolenia z zakresu stabilizacji naruszonych konstrukcji.

8. Techniki cięcia elementów i konstrukcji budowlanych – 1T, 4P

Materiał nauczania:

Techniki cięcia elementów i konstrukcji budowlanych – cięcie elementów betonowych, żelbetowych i stalowych. Specjalistyczny sprzęt do cięcia wykorzystywany podczas katastrof budowlanych. Zasady wykorzystania sprzętu do cięcia. BHP podczas cięcia elementów i konstrukcji budowlanych.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić zasady cięcia elementów konstrukcyjnych,
- wymienić i omówić techniki cięcia elementów konstrukcyjnych,
- wymienić oraz omówić budowę i zasadę działania sprzętu do cięcia,
- dobrać i obsłużyć sprzęt do cięcia w zależności od materiału, w którym będzie wykonywane,
- wybrać miejsce do wykonania cięcia,
- wykonać cięcie elementów betonowych, żelbetowych i stalowych,
- skontrolować oraz wykonać konserwację wykorzystywanego sprzętu,
- omówić i zastosować zasady BHP podczas cięcia elementów i konstrukcji budowlanych.

Uwagi dotyczące realizacji tematu:

W trakcie realizacji zajęć z tego tematu należy wykorzystywać sprzęt mechaniczny o napędzie spalinowym, elektrycznym i hydraulicznym, techniki diamentowe. Sprzęt do cięcia termicznego będzie wykorzystywany wyłącznie przez instruktora prowadzącego.

9. Prowadzenie działań w ograniczonej przestrzeni – 1T, 4P

Materiał nauczania:

Obszar działań ratowniczych w ograniczonej i ciasnej przestrzeni – odgruzowywanie, przemieszczenie elementów, stabilizacja i zabezpieczenie elementów konstrukcyjnych, przebicie i cięcie. Zabezpieczenie ratownika. Monitorowanie atmosfery podczas działań w ciasnej przestrzeni. Wentylacja ciasnej przestrzeni. Wykonywanie technik ratowniczych w ciasnej przestrzeni. Sprzęt do monitorowania atmosfery oraz wentylacji ciasnych przestrzeni. BHP podczas prowadzenia działań ratowniczych w ciasnej przestrzeni.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić zasady monitorowania atmosfery pracy w ciasnej przestrzeni,

- przeprowadzić analizę i monitorowanie atmosfery pracy w ciasnej przestrzeni,
- omówić zasady prowadzenia wentylacji ciasnej przestrzeni,
- przeprowadzić wentylację ciasnej przestrzeni,
- wymienić i dobrać sprzęt ochrony indywidualnej do bezpiecznego poruszania się w ciasnej przestrzeni,
- omówić sposoby bezpiecznego poruszania się w ciasnej przestrzeni,
- wykonać zabezpieczenie ciasnej przestrzeni,
- omówić zasady wykonywania technik ratowniczych w ciasnej przestrzeni,
- wykonać techniki ratownicze w ciasnej przestrzeni – zabezpieczenie i stabilizacja, odgruzowywanie, przemieszczanie elementów, przebicia i cięcie,
- omówić i zastosować zasady BHP podczas działań ratowniczych w ciasnej przestrzeni.

10. Ewakuacja i transport poszkodowanego – 1T, 4P

Materiał nauczania:

Poruszanie się po gruzowisku oraz wewnątrz jego struktury. Wykorzystanie technik linowych do dotarcia w miejsca trudnodostępne. Specyfika udzielania KPP osobie uwięzionej. Dobór metod oraz technik ewakuacji. Ewakuacja osoby z wnętrza gruzowiska z wykorzystaniem różnych typów noszy/uprząży ewakuacyjnych. Wykorzystanie technik linowych do wydobywania i ewakuacji osoby poszkodowanej.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji słuchacz powinien umieć:

- wymienić i dobrać sprzęt ochrony indywidualnej do bezpiecznego poruszania się w warunkach katastrofy budowlanej,
- omówić sposoby bezpiecznego poruszania się po gruzowisku oraz wewnątrz jego struktury,
- omówić wykorzystanie technik linowych do dotarcia w miejsca trudnodostępne,
- dobrać odpowiednie techniki linowe do dotarcia do miejsc trudnodostępnych,
- omówić specyfikę udzielania KPP osobie uwięzionej,
- omówić metody oraz techniki ewakuacji,
- przygotować do ewakuacji osobę poszkodowaną,
- dobrać odpowiedni sprzęt ewakuacyjny, uwzględniając stan poszkodowanego oraz ograniczenia miejsca i dróg ewakuacji,
- przeprowadzić ewakuację osoby poszkodowanej wewnątrz struktury gruzowiska i po jego powierzchni,
- omówić zasady wykorzystania technik linowych do wydobywania i ewakuacji osoby poszkodowanej,
- dobrać techniki linowe do podjęcia poszkodowanego z miejsca trudnodostępnego.

Uwagi dotyczące realizacji tematu:

Zajęcia praktyczne z tematu powinny być realizowane na ćwiczebnym gruzowisku lub w obiekcie zapewniającym realizację celów szczegółowych. W trakcie realizacji zajęć należy wykonać następujące elementy:

- opuszczenie/wyciągnięcie ratownika technikami linowymi,
- zaopatrzenie medyczne poszkodowanego wewnątrz gruzowiska i przygotowanie do ewakuacji (w tym resuscytacja krążeniowo-oddechowa w ciasnych przestrzeniach z wykorzystaniem manekinów dających możliwość oceny poprawności wykonywanych działań),
- ewakuacja poszkodowanego w noszach po powierzchni gruzowiska na długości co najmniej 10 m,
- ewakuacja poszkodowanego w noszach wewnątrz gruzowiska na długości co najmniej 10 m,
- ewakuacja poszkodowanego z wykorzystaniem technik linowych (ewakuacja w górę, ewakuacja w dół).

Do działań technikami linowymi należy wykorzystać sprzęt oraz techniki przewidziane dla poziomu podstawowego w zakresie ratownictwa wysokościowego KSRG.

W trakcie zajęć należy zwrócić uwagę na właściwe stosowanie procedur udzielania przez słuchaczy kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz szybką ocenę stanu poszkodowanego znajdującego się w ograniczonej przestrzeni.

Do działań medycznych należy wykorzystać sprzęt i procedury zawarte w „Zasadach organizacji ratownictwa medycznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym”.

Ewakuację poszkodowanego należy przećwiczyć w noszach typu deska, noszach płachtowych, noszach wannowych, noszach typu półsked/sked, kamizelce do unieruchamiania kręgosłupa. Dobór noszy należy przeprowadzić adekwatnie do stanu poszkodowanego oraz ograniczeń miejsca i dróg ewakuacji.

IV. LITERATURA

1. Zasady organizacji działań poszukiwawczo-ratowniczych w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, KG PSP.
2. Skrypt do szkolenia z zakresu stabilizacji naruszonych konstrukcji.
3. Procedura dysponowania zespołów poszukiwawczych z jednostek włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego do działań poszukiwawczych prowadzonych w terenie
4. Baza Wiedzy KG PSP <https://www.gov.pl/web/kgpsp/baza-wiedzy>

V. AKTY PRAWNE:

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie psów używanych w akcjach ratowniczych.
3. Zarządzenie Nr 124 Komendanta Głównego Policji w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanych zwłok oraz szczątków ludzkich.

VI. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

.....
(pieczęć jednostki delegującej)

KARTA SKIEROWANIA

Jednostka delegująca

Nazwa

Adres

Tel. / Fax / e-mail.....

Kieruję Pana/ Panią.....

(stopień, imię i nazwisko)

Nr identyfikacyjny / ewidencyjny PSP*

na szkolenie specjalistyczne ratownika SGPR

realizowane w dniach w

Oświadczam, że kierowany/-a posiada:

- a) kwalifikacje ratownika, aktualne na czas trwania szkolenia, zgodne z wymaganiami określonymi w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
- b) kartę szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy lub zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, aktualne na czas trwania szkolenia,

oraz

w przypadku strażaka PSP – kierowany/-a:

- c) nie posiada przeciwwskazań do pełnienia służby na stanowiskach bezpośrednio związanych z działaniami ratowniczymi,
- d) posiada orzeczenie komisji lekarskiej lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające okresowe badanie lekarskie, aktualne na czas trwania szkolenia,
- e) ukończył / -a co najmniej szkolenie podstawowe w zawodzie strażak lub równorzędne.

w przypadku strażaka ratownika OSP – kierowany/-a posiada:

- c) zaświadczenie lekarskie potwierdzające możliwość udziału w działaniach ratowniczych,
- d) zaświadczenie potwierdzające ukończenie co najmniej szkolenia podstawowego dla strażaków ratowników OSP lub równorzędnego,
- e) ważne ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis przełożonego uprawnionego do mianowania)**

W przypadku strażaków ratowników OSP:

* - należy podać datę i miejsce urodzenia

** - lub imię, nazwisko i pieczęć przedstawiciela Urzędu Gminy albo Naczelnika OSP.

KARTA UMIEJĘTNOŚCI
UCZESTNIKA SZKOLENIA SPECJALISTYCZNEGO RATOWNIKA SGPR

.....
 (stopień, imię i nazwisko słuchacza)

.....
 (stopień, imię i nazwisko instruktora)

Lp.	Rodzaj zadania	Punkty	Wynik
BHP podczas katastrof budowlanych			
1	Stosuje zasady BHP podczas katastrof budowlanych	0 / 12	
2	Wykonał przebicie poziome	0 / 1	
3	Wykonał przebicie pionowe	0 / 1	
4	Wykonał przebicie czyste	0 / 1	
5	Wykonał przebicie brudne	0 / 1	
6	Wykonał dotarcie przez strukturę gruzowiska	0 / 1	
7	Wykonał odkrywkę przez warstwę gruzowiska ok. 1 m	0 / 1	
8	Wykonał uniesienie sprzętem ratowniczym elementu konstrukcji budowlanej	0 / 1	
9	Wykonał przemieszczenie sprzętem ratowniczym elementu konstrukcji budowlanej	0 / 1	
10	Wykonał cięcie betonowego elementu konstrukcji budowlanej	0 / 1	
11	Wykonał cięcie stalowego elementu konstrukcji budowlanej	0 / 1	
12	Wykonał stabilizację tymczasową	0 / 1	
13	Współpracował z operatorem specjalistycznego sprzętu budowlanego	0 / 1	
14	Wykonał opuszczenie/wyciągnięcie ratownika technikami linowymi	0 / 1	
15	Wykonał zaopatrzenie medyczne poszkodowanego w ciasnej przestrzeni	0 / 1	
16	Wykonał ewakuację poszkodowanego po powierzchni gruzowiska	0 / 1	
17	Wykonał technikę ratowniczą w ciasnej przestrzeni	0 / 1	
18	Wykonał zabezpieczenie i stabilizację elementów w ciasnej przestrzeni	0 / 1	
19	Wykonał ewakuację poszkodowanego z wykorzystaniem technik linowych	0 / 1	
PODSUMOWANIE CZĘŚCI ZALICZENIOWEJ SZKOLENIA		(zalicza minimum 23 pkt)	
Test Końcowy			
20	Test Końcowy	(zalicza minimum 10 pkt)	0/20
ŁĄCZNA SUMA PUNKTÓW			

.....
 (podpis prowadzącego zajęcia)

.....
(pieczęć podłużna)

ZAŚWIADCZENIE

.....
(stopień, imię i nazwisko)

Nr identyfikacyjny/ewidencyjny PSP*

Ukończy.....

szkolenie specjalistyczne ratownika SGPR

przeprowadzone w.....

w okresie od.....r. do.....r.

według programu z dnia.....

zatwierdzonego

przez.....

.....

I uzyskał/-a tytuł:

ratownika SGPR

....., dnia r.
(miejscowość)

Nr

ORGANIZATOR

.....
(pieczęć, podpis)

* W przypadku osób spoza PSP należy podać datę i miejsce urodzenia

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Organizacja i funkcjonowanie specjalistycznych grup poszukiwawczo-ratowniczych	1	-	1
2.	Awaryjne i katastrofy budowlane	2	-	2
3.	Taktyka działań poszukiwawczo-ratowniczych w przypadku katastrofy budowlanej	3	-	3
4.	Taktyka działań poszukiwawczo-ratowniczych w terenie	1	-	1
5.	Techniki wykonywania dostępu do osoby poszkodowanej	2	4	6
6.	Techniki przemieszczania i unoszenia elementów konstrukcyjnych	1	6	7
7.	Stabilizacja tymczasowa elementów konstrukcji budowlanych	1	4	5
8.	Techniki cięcia elementów i konstrukcji budowlanych	1	4	5
9.	Prowadzenie działań w ograniczonej przestrzeni	1	4	5
10	Ewakuacja i transport poszkodowanego	1	4	5
RAZEM:		14	26	40

T – zajęcia teoretyczne, P – zajęcia praktyczne, R – razem